

SAK 20/2020

REGULERING AV FISKET ETTER LEPPEFISK I 2021

1 SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår i hovedsak en videreføring av 2020-reguleringene i 2021.

Det foreslås en kvote på 18 millioner leppefisk i 2021.

Det foreslås en videreføring av geografiske kvoter, åpningsdatoer, sluttdato og redskapsbegrensning. Det foreslås å videreføre en fartøykvote på 48.000 leppefisk i lukket gruppe, men at åpen gruppe får en maksimalkvote på 6.000 leppefisk.

Fiskeridirektøren besluttet i forkant av 2020-sesongen å fase ut bruken av ruser i fisket etter leppefisk, og at for yrkesfiskerne skulle dette gjelde fra 2022-sesongen. Vi foreslår en lengre overgangsperiode ved at yrkesfiskere som har fisket og landet leppefisk (mer enn 3.000 stk) med ruser i to av siste tre årene, fortsatt kan benytte ruser i fisket etter leppefisk til og med 2024.

Fiskeridirektoratet vil i løpet av høsten 2020 sende forslag til rømmingshull på høring, med sikte på at dette skal gjelde fra 2021-sesongen.

Fiskeridirektoratet viser til kravet om sirkelformet inngang med indre diameter som ikke er større enn 60 mm. 2020 har vært et overgangsår, men dette kravet vil gjelde fullt ut fra og med 2021.

Det vises til at i høring av deltakerforskriften for 2021 foreslås det at kravet om å sende inn leveringsavtale ikke videreføres.

2 FISKET I 2019

Totalkvoten av leppefisk var satt til 18 millioner leppefisk. Totalkvoten var geografisk fordelt på tre områder: Sørlandet, Vestlandet og nord for 62°N. De geografisk fordelte kvotene var fordelt med 90 % til lukket gruppe og 10 % til åpen gruppe.

Tabell 2.1. Kvote, fangst og førstehåndsverdi i 2019, per 8. oktober 2020.

	Kvote (1000 stk)	Fangst (1000 stk)	Utnyttelse (%)	Verdi (1000kr)
Sørlandet	4 000	4 077	102 %	58 440
Lukket gruppe	3 600	3 556	99 %	51 127
'Åpen gruppe'	400	521	130 %	7 313
Åpen gruppe		288		4 141
Fritidsfiske		153		2 095
Ungdomsfiske		80		1 077
Vestlandet	10 000	11 533	115 %	202 410
Lukket gruppe	9 000	10 279	114 %	180 913
'Åpen gruppe'	1 000	1 254	125 %	21 497
Åpen gruppe		689		12 387
Fritidsfiske		201		3 131
Ungdomsfiske		364		5 979
Nord for 62°N	4 000	3 397	85 %	66 365
Lukket gruppe	3 600	3 070	85 %	58 979
'Åpen gruppe'	400	327	82 %	7 386
Åpen gruppe		233		5 466
Fritidsfiske		82		1 696
Ungdomsfiske		12		224
Totalsum	18 000	19 007	106 %	327 215

3 FISKET I 2020

Fisket etter leppefisk er regulert med totalkvote, geografiske kvoter, kvoter på fartøynivå, lukket og åpen gruppe og fredningstid. I tillegg har vi regler knyttet til minstemål, seleksjonsinnretninger, antall redskap, røkting, mellomlagringsmerd og posisjonsrapportering.

Mange av disse elementene har vært med siden vi startet å regulere fisket etter leppefisk i 2011. I 2018 ble lukket gruppe i fisket etter leppefisk etablert, sammen med en kombinasjon av både totalkvote og kvote på fartøynivå. De siste to årene er reguleringsopplegget fra 2018 i stor grad videreført for å høste erfaringer med allerede innførte tiltak.

Det er innført krav til rapportering ved bruk av mellomlagringsmerd (ventemer) for å gjøre det enklere å utøve god kontroll av fisket etter leppefisk. Fra 2020 ble det også innført krav om posisjonsrapportering for at kontrollmyndighetene enklere skulle kunne følge opp fisket. Det vises til reguleringsmøtepapirene høsten 2019 for bakgrunnen for de innførte reguleringene.

3.1 KVOTER I 2020

Totalkvoten i 2020 var satt til 18 millioner leppefisk. Kvoten var geografisk fordelt på følgende måte;

- 4 millioner leppefisk på Sørlandet¹,
- 10 millioner leppefisk på Vestlandet², og
- 4 millioner leppefisk nord for 62°N

Kvotene var fordelt med 90 prosent til fartøy som deltar i lukket gruppe og 10 prosent til fartøy som deltar i åpen gruppe.

Det ble fastsatt en fartøykvote på 48.000 stykk leppefisk for fartøy med adgang til å delta i lukket gruppe og en maksimalkvote på 5.000 stykk leppefisk for fartøy i åpen gruppe.

3.2 DELTAKERREGULERING

3.2.1 Lukket gruppe

Fisket etter leppefisk ble lukket fra 2018³. For å kunne delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk i 2020 måtte følgende vilkår være oppfylt;

- fartøyet må ha lasteromsvolum som er mindre enn 500 m³ og være registrert i merkeregisteret
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet på blad B
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter leppefisk
- det må foreligge leveringsavtale med godkjent kjøper. Kopi av leveringsavtalen må sendes Fiskeridirektoratet før fartøyet starter opp med å fiske etter leppefisk
- kravene til tidligere deltakelse i fisket (§ 4 i deltakerforskriften) må være oppfylt

I 2018 (per 23.10.2018) var det 378 fartøy som oppfylte vilkårene for å kunne delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk. Når vi så på hvor fartøyet var hjemmehørende, var den geografiske fordelingen av fartøyene følgende; 85 fartøy hjemmehørende på Sørlandet, 194 på Vestlandet og 99 fartøy hjemmehørende nord for 62°N.

Per 8. oktober 2020 er det 369 fartøy som har adgang til å delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk⁴. 88 fartøy er hjemmehørende på Sørlandet, 211 fartøy på Vestlandet og 70 fartøy hjemmehørende nord for 62°N.

---

¹ På kyststrekningen fra grensen mot Sverige til Varnes fyr på Lista.

² På kyststrekningen fra og med Varnes fyr på Lista til 62°N.

³ Deltakerforskriften for 2018 § 43 a. (vilkår for å delta i lukket gruppe) og § 43 b. (vilkår for å delta i åpen gruppe).

⁴ 369 «gyldige» deltakeradganger per 8. oktober. Det kan være ulike årsaker (for eksempel eierendringer, utskifting av fartøy) til at deltakeradganger ikke er «gyldige» på en bestemt dato i registeret. Disse deltakeradgangene kan komme inn igjen før sesongen starter i 2021. Potensielt er det 379 deltakeradganger.

Tabell 3.2.1: Antall fartøy i lukket gruppe i fisket etter leppefisk, fordelt etter fylket fartøyet er hjemmehørende i, per 23.10.2018, 14.10.2019 og 8.10.2020.

Geografisk fordeling	Fylke	Antall fartøy		
		23.10.2018	11.10.2019	8.10.2020
Sørlandet	Agder	67	70	63
	Oslo	0	0	1
	Vestfold og Telemark	12	11	11
	Viken	6	9	13
		85	90	88
Vestlandet	Rogaland	52	57	71
	Vestland	142	153	140
		194	210	211
Nord for 62°N	Møre og Romsdal	63	50	42
	Trøndelag	32	25	23
	Nordland	1	0	0
	Troms og Finnmark	3	4	5
		99	79	70
Totalsum		378	379	369

For å kunne delta i fisket etter leppefisk var et av vilkårene at det forelå en leveringsavtale med godkjent kjøper. Kopi av leveringsavtale skulle sendes elektronisk til Fiskeridirektoratet før fartøyet startet opp med å fiske etter leppefisk. Det er utviklet et eget skjema for dette formålet⁵. Elektronisk innsendte skjema dannet så grunnlag for en kontinuerlig oppdatert oversikt over fartøy som hadde sendt inn leveringsavtale.

3.2.2 Åpen gruppe

For å kunne delta i åpen gruppe i fisket etter leppefisk i 2020 måtte følgende vilkår være oppfylt, jf. § 44 første ledd i deltakerforskriften:

- fartøyet må ha lasteromsvolum som er mindre enn 500 m³ og være registrert i merkeregisteret
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter leppefisk
- det må foreligge leveringsavtale med godkjent kjøper. Kopi av leveringsavtalen må sendes Fiskeridirektoratet før fartøyet starter opp med å fiske etter leppefisk
- under utøvelse av fangst må eier selv være høvedsmann om bord i fartøyet. Dersom ingen fysisk enkeltperson direkte eller indirekte innehar mer enn 50 prosent av eierandelene i fiskefartøyet, er det et krav at den aktive fiskeren med størst eierandel står om bord som høvedsmann. Dersom ingen aktiv fisker alene har størst eierandel, er

⁵ <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Registre-og-skjema/Skjema/Leppefisk>.

det en av de aktive fiskerne med størst eierandel som må stå om bord som høvedsmann.

Fiskeridirektoratets regionkontor kunne dispensere fra kravet om at eier må stå om bord som høvedsmann under utøvelsen av fisket i bestemte tilfeller, jf. forskriftens § 44 e.

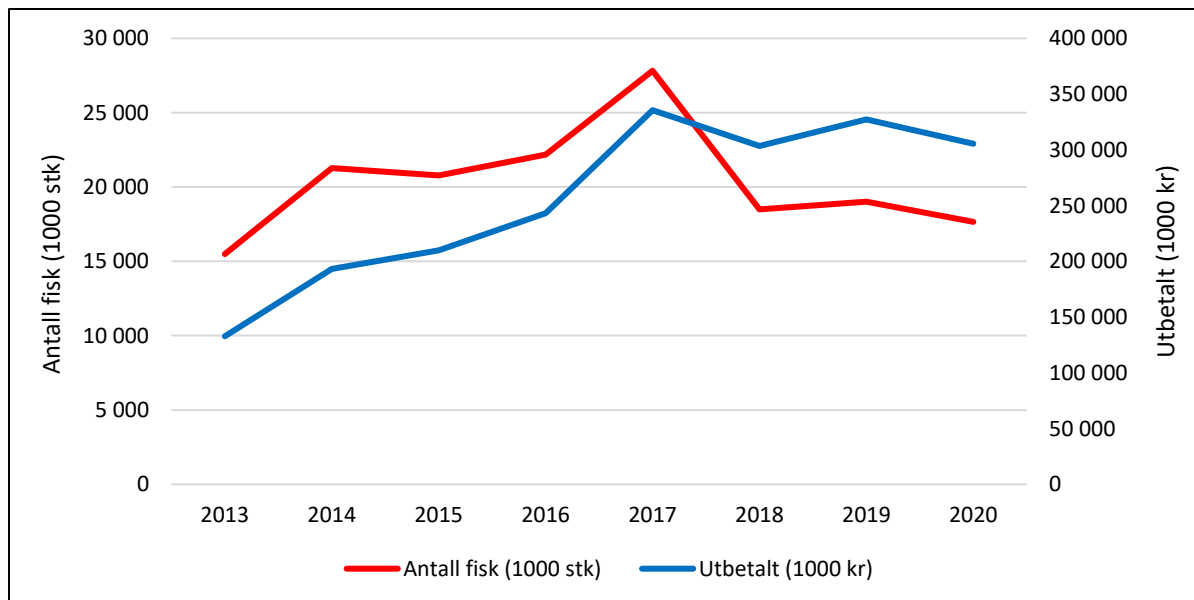
Også for fartøy som skulle delta i åpen gruppe måtte kopi av leveringsavtale sendes elektronisk til Fiskeridirektoratet, på et eget skjema laget for dette formålet.

3.3 STATUS I FISKET I 2020

Fisket etter leppefisk åpnet 17. juli klokken 08.00 sør for 62°N og 31. juli klokken 08.00 nord for 62°N. Det er satt en felles sluttdato for fiske i hele landet, 20. oktober klokken 20.00. Alle innretninger for mellomlagring av leppefisk skal være tømt og fisken levert til kjøper innen 23. oktober klokken 20.00 eller innen 72 timer fra en stopp i fisket.

Figur 3.3.1 viser fangst (antall) og verdi av leppefisk i årene 2013 til 2020. Per 8. oktober 2020 er det totalt fisket og landet 17,6 millioner leppefisk i 2020. Uttaket av leppefisk de siste tre årene er redusert sammenlignet med fangsten i perioden 2014-2017 hvor en årlig fisket over 20 millioner leppefisk. Fisket etter leppefisk er et viktig kystnært fiskeri, og førstehåndsverdien for omsatt leppefisk i 2020 er 306 millioner kroner.

Figur 3.3.1: Fangst (antall, 1000 stk) og verdi (1000 kr) av leppefisk i perioden 2013-2020.

Kilde: Fiskeridirektoratet per 8. oktober 2020.

Reguleringen av fisket etter leppefisk skiller geografisk mellom tre områder; Sørlandet, Vestlandet (sør for 62°N) og nord for 62°N. I 2020 var de geografisk fordelte kvotene på Sørlandet og nord for 62°N satt til 4 millioner leppefisk og 10 millioner leppefisk på Vestlandet. Tabell 3.3.1 viser fangst av villfanget leppefisk fordelt på disse tre områdene.

Tabell 3.3.1: Fangst (antall, 1000 stk) av leppefisk fordelt på geografiske områder i årene 2013-2020.

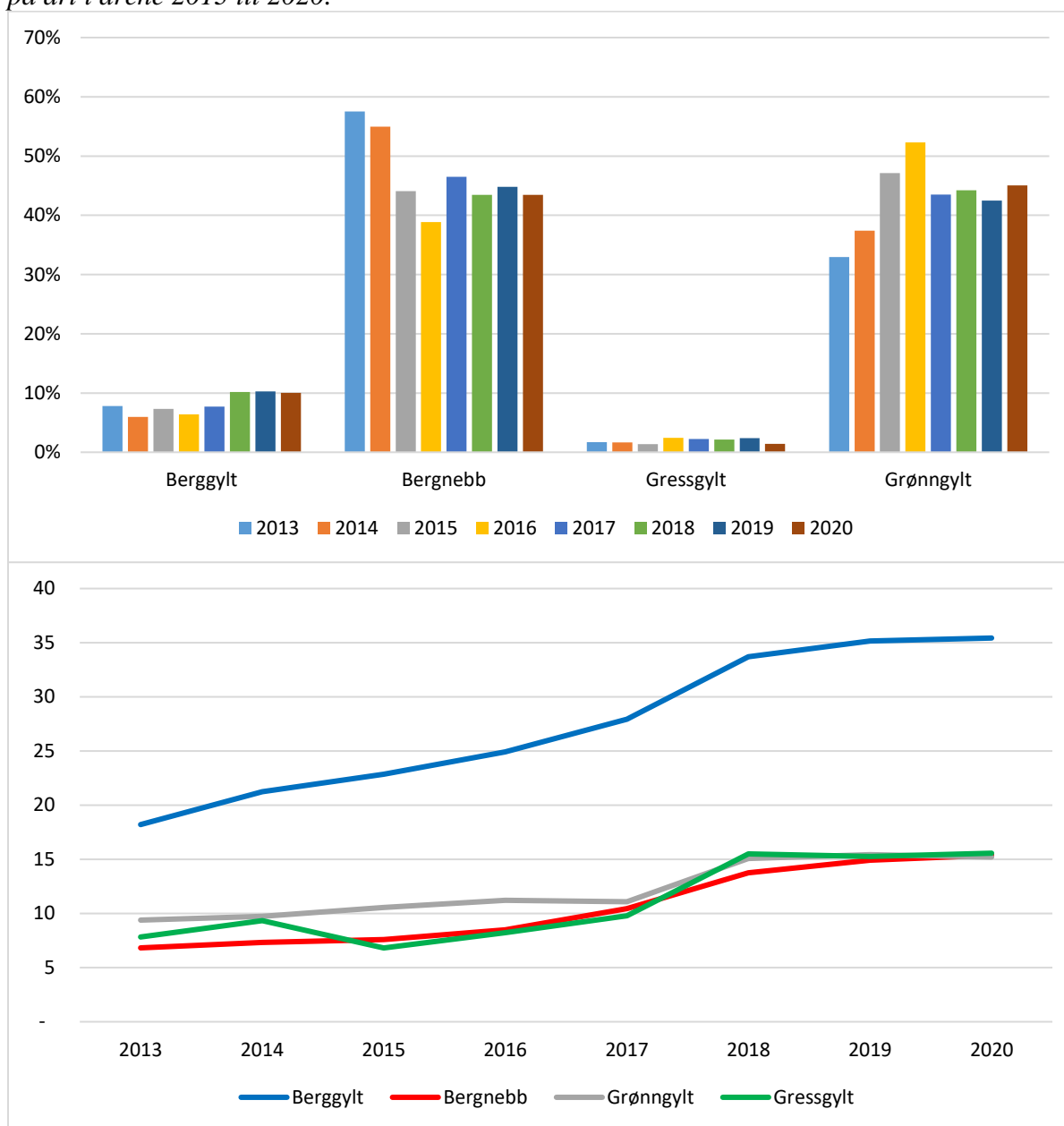
Fangstområde	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sørlandet ¹	2 764	4 351	3 737	4 271	5 347	3 746	4 077	3 116
Vestlandet	9 077	11 329	12 606	12 625	16 222	10 820	11 533	11 576
Nord for 62°N	3 647	5 586	4 438	5 275	6 248	3 928	3 397	2 953
Totalsum	15 487	21 266	20 782	22 172	27 818	18 494	19 007	17 645

Kilde: Fiskeridirektoratet per 8. oktober 2020.

¹ Fangstområde 09.

I reguleringen av fisket etter leppefisk skiller det ikke mellom de ulike leppefiskartene, og redskapet som benyttes i fisket etter leppefisk selekterer ikke på art. Hvilken art som fiskes og leveres vil også være bestemt av oppdretters etterspørsel, og av prisen fisker får for de ulike artene. De ulike leppefiskartene har ulike livstrategier, utbredelse og bestandsstørrelse, og fisketrykket kan påvirke de ulike artene på forskjellig måte. Det er derfor viktig å følge med på om det relative uttaket av arter endres slik at vi får et mer målrettet fiske mot enkelte leppefiskarter. Figur 3.3.2 gir en oversikt over andel leppefisk som er fisket og levert fordelt på art og gjennomsnittspriser.

Figur 3.3.2: Fangst (relativ andel i forhold til totalen samme år) og gjennomsnittspris fordelt på art i årene 2013 til 2020.

Kilde: Fiskeridirektoratet per oktober 2020. Det er også i perioden registrert noe fangst av rødnebb/blåstål.

Regulering av deltakelsen i fisket og fartøyskvoter har som formål å gi ro i fisket for å sikre god kvalitet på fisken. Mer tid i fiskeriet gir også anledning til å drive et mer målrettet fiske mot en eller flere arter. Fangststatistikken indikerer ikke at uttaket er vridd mot enkelte arter. I perioden 2018-2020 utgjør berggyllte 10 prosent av totalfangsten. Til sammenligning var denne andelen 8 prosent i 2017.

3.3.1 Lukket gruppe

Fartøy med adgang til å delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk i medhold av deltakerforskriften kunne fiske og lande en fartøyskvote på 48.000 stykk leppefisk i 2020.

Fartøyene som deltok i fisket etter leppefisk kunne fiske hvor de ville uavhengig av hvor fartøyet er hjemmehørende. Tabell 3.3.2 gir en oversikt over kvote, fangst og restkvote i lukket gruppe i 2020.

Tabell 3.3.2: Kvote (1000 stk), fangst (1000 stk) og restkvote (1000 stk) i lukket gruppe i 2020.

	Kvote	Fangst	Rest	Antall fartøy
Sørlandet	3 600	2 861	739	85
Vestlandet	9 000	10 568	-1 568	225
Nord for 62°N	3 600	2 717	883	66
Totalt	16 200	16 146	54	366

Kilde: Fiskeridirektoratet per 8. oktober 2020.

Totalt har 366 fartøy (unike registreringsmerker) deltatt i fisket etter leppefisk i lukket gruppe. 85 fartøy har registrert fangst på Sørlandet, 225 fartøy har registrert fangst på Vestlandet og 66 fartøy har registrert fangst nord for 62°N. Noen av fartøyene har fisket i flere geografiske områder.

Tabell 3.2.1 gir en oversikt over antall fartøy som har adgang til å delta i fisket etter leppefisk. Vi ser av tabellen at antall fartøy hjemmehørende på Sørlandet og Vestlandet har økt noe siden fisket ble lukket, mens det er en reduksjon i antall fartøy hjemmehørende nord for 62°N. Tilsvarende utvikling ser vi fra tabell 3.3.2, hvor antall fartøy som fisker nord for 62°N er lavere i 2020 enn i 2018 og 2019.

I en e-post av 20. august 2020 fra Fiskerlaget Sør mottok Fiskeridirektoratet en henvendelse om å vurdere refordeling både i åpen og lukket gruppe på Sørlandet for å legge til rette for at øvrige fangstområders kvoter blir fisket i år. Fiskerlaget Sør viser også til at de forventer at Fiskeridirektoratet vil stoppe fisket etter leppefisk i fangstområde «Vestlandet» så snart det er beregnet at denne kvoten vil bli oppfisket. I begrunnelsen viser Fiskerlaget Sør til at det er utfordrende omsetningsforhold for grønnngylt og bergnebb i 2020. Ettersom oppkjøpere ikke ønsker denne fangsten, har fisket i fangstområde «Sørlandet» lavere takt enn tidligere år.

I sakspapirene med forslag til reguleringen for årene 2019 og 2020, viste Fiskeridirektoratet til at det er spesielt viktig med ro i dette fisket ettersom fisken skal være av god kvalitet og holdes levende for å gjøre en god jobb i oppdrettsmerdene. Dette gjelder også mht. å kunne planlegge hvordan sesongen skal gjennomføres. Fiskeridirektøren har derfor foreslått at det ikke skal refordelles, og at dette skulle gjelde for hele landet. Ved beregningen av fartøykvoten er det tatt hensyn til forslaget om at det ikke skal gjøres endringer i reguleringsopplegget. Det antas at uttaket vil jevne seg ut når en ser flere år under ett.

Det ble ikke gjort endringer i det fastsatte reguleringsopplegget for 2020.

3.3.2 Åpen gruppe

Fartøy med adgang til å delta i åpen gruppe i fisket etter leppefisk i medhold av deltakerforskriften kunne fiske og lande en maksimalkvote på 5.000 stykk leppefisk i 2020.

Tabell 3.3.3 gir en oversikt over kvote (antall), fangst og restkvote i åpen gruppe i 2020, samt informasjon om når fisket ble stoppet.

Tabell 3.3.3: Kvote (1000 stk), fangst (1000 stk), rest (1000 stk) og stopp i fisket i åpen gruppe i 2020.

	Kvote	Fangst	Rest	Stopp i fisket	Frist for landing av fangsten
Sørlandet	400	255	145	Fisket er ikke stoppet	
Vestlandet	1 000	1 008	-8	30. august kl. 20.00	2. september kl. 20.00
Nord for 62°N	400	236	164	Fisket er ikke stoppet	

Kilde: Fiskeridirektoratet per 8. oktober 2020.

De geografiske kvotene er fordelt med 10 prosent til fartøy i åpen gruppe, dette tilsvarer 1,8 millioner leppefisk, fordelt med 400.000 leppefisk på Sørlandet, 400.000 leppefisk nord for 62°N og 1 million leppefisk på Vestlandet. Nord for 62°N og på Sørlandet var fisketakten slik at det ikke har vært nødvendig å stoppe fisket i åpen gruppe.

Kvoten til åpen gruppe skal, i tillegg til å dekke fangsten til merkeregistrerte fartøy som deltar i åpen gruppe i medhold av deltakerforskriften, dekke fangsten i fritidsfiske og i ungdomsfiskeordningen.

Totalt har 175 merkeregistrerte fartøy deltatt i fisket etter leppefisk i åpen gruppe som har fisket nesten 800.000 leppefisk. 60 ikke-merkeregistrerte fartøy (fritidsfiskere) har fisket og landet i overkant av 130.000 leppefisk. I tillegg er det fisket nesten 590.000 leppefisk innenfor ungdomsfiskeordningen med 229 fartøy.

Tabell 3.3.4: Fangst (antall, 1000 stk) av leppefisk i åpen gruppe i årene 2018 - 2020.

		2018	2019	2020
Sørlandet	Åpen gruppe	300	288	156
	Fritidsfiske	78	153	39
	Ungdomsfiske	51	80	60
	Total	430	522	255
Vestlandet	Åpen gruppe	763	689	471
	Fritidsfiske	199	201	81
	Ungdomsfiske	178	364	456
	Total	1 140	1 254	1 008
Nord for 62°N	Åpen gruppe	273	233	152
	Fritidsfiske	53	82	14
	Ungdomsfiske	7	12	70
	Total	333	327	236
Totalt åpen gruppe		1 903	2 104	1 499

Kilde: Fiskeridirektoratet per 8. oktober 2020.

Sammenlignet med de to foregående sesongene, reduserer åpen gruppe (merkeregistrerte fartøy) og fritidsfisket fangstene av leppefisk, mens vi ser en økning i ungdomsfisket. Samme utvikling ser vi i antall fartøy som deltar. Fra 2020-sesongen var det krav om at fartøy som skulle fiske leppefisk rapporterte posisjon elektronisk. Fartøy som ikke var underlagt kravet til posisjonsrapportering i henhold til ERS-forskriften⁶, skulle være utstyrt med automatisk identifikasjonsutstyr (AIS, klasse A eller B) eller VMS i henhold til § 11 i forskrift om regulering av fisket etter leppefisk i 2020. Kravet om posisjonsrapportering gjaldt ikke for fiske under ungdomsfiskeordningen.

For å drive fritidsfiske etter leppefisk fra ikke-merkeregistrerte fartøy må det søkes om særskilt tillatelse. Det er satt som vilkår for at slik tillatelse kan gis at det foreligger en leveringsavtale med godkjent kjøper og fartøyet er registrert i Småbåtregisteret hos Redningsselskapet eller i Skipsregistrene. Fritidsfiskere kan benytte inntil 20 redskap, og det kan per person og per fartøy ikke omsettes for mer enn kr. 50.000. Ungdomsfiskeordningen fra ikke-merkeregistrert fartøy har for 2020 hatt tilsvarende vilkår. Kravet om å ha posisjonsrapporteringsutstyr om bord i fritidsfiskefartøy, men ikke ved fiske under ungdomsfiskeordningen, kan være en forklaring på økningen i fangst under ungdomsfiskeordningen og en reduksjon i fritidsfiskefangsten i samme periode.

Det finnes ikke et register som gir en oversikt over de fartøyene som fyller vilkårene for å delta i åpen gruppe i fisket etter leppefisk. Fiskeridirektoratet får først informasjon om hvem som faktisk deltar i åpen gruppe når det skrives landings- og sluttseddel. For å ha en oversikt over fartøy som planla å delta i åpen gruppe, ble det for 2020 besluttet at fiskere med fartøy i åpen gruppe skulle sende kopi av leveringsavtale til Fiskeridirektoratet før fisket startet opp.

Fritidsfiskere sender kopi av leveringsavtale sammen med søknad om tillatelse til å delta i fisket etter leppefisk. Det samme gjør ungdom som deltar under ungdomsfiskeordningen.

4 BESTANDSSITUASJONEN

Fiskeridirektoratet har mottatt kunnskapsstøtte og råd for regulering av fisket etter leppefisk i 2021 fra Havforskningsinstituttet⁷:

Havforskningsinstituttet tilrår at totalkvoten på 18 millioner fisk ikke økes fra 2020 nivå. Det er ingen klare endringer i fangst-per-enhet-innsats eller størrelsesfordeling på fangstene fra referansefiskere fra 2020, men det er indikasjoner på nedgang i gjennomsnittsstørrelse for bergnebb og grønngylt i Midt-Norge.

For 2021 og årene fremover vil fangstdata fra referansefiskerne danne hovedgrunnlaget for eventuelle justeringer i anbefalt totaluttak i de tre regionene. Fisketrykket innad i regionene er geografisk ujevnt fordelt, samtidig som at alle leppefiskartene er svært stedbundne. Dette betyr at lokalt overfiske kan forekomme der det er høyt fiskepress, og Havforskningsinstituttet mottar et økende antall rapporter fra publikum om reduserte bestander i flere områder. Kvoter har begrenset regulerings effekt mot å forhindre lokalt overfiske, men risikoen kan reduseres

---

⁶ Forskrift 21. desember 2009 nr. 1743 om posisjonsrapportering og elektronisk rapportering for norske fiske- og fangstfartøy.

⁷ Kunnskapsstøtte og råd for regulering av fisket etter leppefisk i 2021, Havforskningsinstituttet 2020. Brev av 5. oktober 2020. Vedlagt.

ved tekniske reguleringer (redskapsutforming, minstemål, maksimalmål og gytetidsfredning). Det er viktig å se de ulike reguleringselementene i sammenheng og vurdere den samlede effekten av disse.

Havforskningsinstituttet har tidligere anbefalt en egen kvote for berggylt for å begrense uttaket av denne arten som anses som mest sårbar for fiske. I lys av krav til mindre innganger i redskapen fra og med 2021, anses det som lite hensiktsmessig med en egen berggyltkvote. Av de andre leppefiskartene er det kun grønngylt og bergnebb som beskattes. Disse artene ser ut til å bli relativt likt påvirket av fiskeriet og HI vurderer at det derfor ikke er hensiktsmessig med artsspesifikke kvoter.

Havforskningsinstituttet tilrår at det innføres redusert inngangsstørrelse i teiner som planlagt for 2021-sesongen, da dette gir en betydelig reduksjon i fangst av berggylte. Mindre innganger vil også redusere bifangst av torsk og etter alt å dømme også andre arter som hummer og taskekrabbe.

Havforskningsinstituttet vil også anbefale at det etableres en heldekkende enderist med 12 mm spalter ettersom dette reduserer fangst av undermåls bergnebb og grønngylt.

Havforskningsinstituttet har i tidligere års kunnskapsstøtte anbefalt at uttaket av berggylt bør reduseres for å redusere risikoen for overfiske. Det rapporteres om målrettet fiske etter berggylt siden det er den av leppefiskartene som har høyest markedsverdi. Nåværende minstemål på 14 cm gir i praksis svært liten bestandsbevarende effekt, og HI har derfor anbefalt en økning i minstemålet til 22 cm, samt å innføre et maksimalmål på 28 cm for å hindre uttak av store hunner med høy reproduksjonspotensiale, samt hanner som gir yngelpleie.

HI har gjennomført forsøk med sirkulære innganger som har en maksimal diameter på 6 cm, og vurdert hvorvidt dette kan kompensere for andre foreslåtte tiltak for å bevare berggyltbestanden, samt innvirkning på bifangst. Resultatene viser at andelen berggylt som fiskes med nye innganger vs. kontrollteiner reduseres som en lineær funksjon av fiskens lengde fra rundt 20 cm. Dette betyr at det vil fanges betydelig mindre berggylt i teiner med nye innganger på 6 cm, også i størrelsen 20-28 cm. Havforskningsinstituttet viser til at den markante reduksjonen i fangsteffektivitet for berggylt betyr at risikoen for overfiske på denne arten reduseres, og HI vurderer at dette vil redusere virkningen og behovet for andre tiltak, herunder endrede minstemål, maksimalmål og egen kvote for berggylt.

For bergnebb viser resultatene at teiner med mindre innganger har betydelig økt effektivitet for små individer, men forskjellen minker med fiskens lengde og er lik i de to redskapstypene ved omtrent 14 cm. Dette vil medføre mer sortering og utsett av bergnebb. Tidligere gjennomførte forsøk med heldekkende enderist har vist seg å være en effektiv metode å redusere fangst av undermåls bergnebb og grønngylt og HI anbefaler å innføre krav om slike rister i teinene.

Når det gjelder spørsmålet om oppdretteres behov for stamfisk av berggylt til oppdrett anbefaler Havforskningsinstituttet en fiskeperiode fra 15.april til 30. mai, som bør utføres med bruk av egnede garn på dagtid og med kort ståtid.

Oppdrettere har behov for stamfisk på våren for egg og yngelproduksjon. Det tas da ut store individer av hanner og hunner før og under gyteperioden. Havforskningsinstituttet har

kontaktet alle bedrifter som har en konsesjon for hold av stamfisk berggylt, og noen av fiskerne som har fisket stamfisk for å få mer kunnskap om dette fisket. Basert på dette arbeidet anbefaler HI en avgrenset fiskeperiode, fra 15. april til 30. mai. Det bør fiskes med garn som egner seg for fiske etter stamfisk, dvs. finmasket garn (14-16 omfar). Det anbefales at det bare fiskes på dagtid, og med kort ståtid på garnet. I denne fiskeperioden er fisken samlet, lett å fange, fisken kan kjønnsbestemmes på feltet og uønsket fisk kan settes ut igjen på fangststedet. Det vil være svært lite bifangst dersom fisket utøves som beskrevet over. Siden det her tas ut store og eldre individer som er viktige for reproduksjonen anbefaler HI at uttaket ikke overstiger 0,25% av anbefalt totaluttak innad i hver region.

5 REGULERING AV DELTAKELSEN I 2021

Deltakerforskriften for 2021⁸ ble sendt på høring 10. september, og fristen for tilbakemeldinger er satt til 23. oktober 2020. I høringsforslaget legges det i hovedsak opp til en videreføring av gjeldende bestemmelser for deltakelse i 2020, med unntak av at det innføres en øvre lengdegrense for fartøyene og at leveringsavtale ikke skal sendes til Fiskeridirektoratet.

Det foreslås en øvre grense på 11 meter i fisket etter leppefisk. Per 3. september 2020 var det fem fartøy mellom 11 og 14,99 meter som hadde deltatt i fisket i 2020. Det foreslås en overgangsordning for disse fartøyene slik at de ikke stenges ute fra sin yrkesutøvelse.

I 2020 var det stilt som vilkår for deltakelse i fisket etter leppefisk at det måtte foreligge en leveringsavtale med godkjent kjøper, og at en kopi av denne leveringsavtalen måtte sendes elektronisk til Fiskeridirektoratet før fartøyet kunne starte opp med å fiske leppefisk. Det foreslås endring i dette kravet ved at det i 2021 er tilstrekkelig at leveringsavtalen kan fremvises ved kontroll av fartøyet.

Fiskeridirektøren legger på bakgrunn av høringsforslaget til grunn at 379 fartøy (ref. tabell 3.2.1) kan delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk i 2021.

6 FORSLAG TIL REGULERING AV UTTAK OG UTØVELSE AV FISKET FOR 2021

6.1 TOTALUTTAKET

Havforskningsinstituttet anbefaler et totalt uttak på 18 millioner leppefisk.

Fra 2018 er fisket regulert med kombinasjon av totalkvote og kvote på fartøynivå. Sammen med en lukking av fisket etter leppefisk har dette reguleringsopplegget ført til at det har vært mer ro i fisket, og uttaket har vært i tråd med rådet fra Havforskningsinstituttet.

For å sikre forutsigbarhet for både fiskere og kjøpere, slik at de kan ha fokus på kvaliteten til leppefisken, ønsker vi i størst mulig grad å videreføre årets reguleringer.

---

⁸ <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Hoeringer/Deltakerforskriften-for-2021>.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes en totalkvote som gjelder for alle arter av leppefisk i 2021.

Fiskeridirektøren foreslår at totalkvoten for 2021 settes til 18 millioner leppefisk.

Det er store geografiske forskjeller med hensyn til deltakelse, fisketrykk og fangstmengde. Fangsten i de enkelte områdene avhenger av flere faktorer, men dersom det er lite tilgang til fisk i et geografisk område pga. bestandssituasjonen er det lite hensiktsmessig at fisketrykket blir flyttet til et annet geografisk område. Det kan også være andre omliggende faktorer som har betydning for hvor en ønsker å fiske. Det er derfor hensiktsmessig å beholde den geografiske fordelingen av kvotene.

Fiskeridirektøren foreslår at totalkvoten fordeles geografisk på tre områder.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes følgende kvoter:

- 4 millioner leppefisk på kyststrekningen fra grensen mot Sverige til Varnes fyr på Lista (Sørlandet),
- 10 millioner leppefisk på kyststrekningen fra Varnes fyr på Lista til 62°N (Vestlandet), og
- 4 millioner leppefisk nord for 62°N.

Fiskeridirektøren foreslår at kvotene fordeles med 90 % til fartøy som deltar i lukket gruppe og 10 % til fartøy som deltar i åpen gruppe.

6.2 KVOTER PÅ FARTØYNIVÅ

Fartøy som deltar i lukket gruppe kunne i 2020 fiske og lande en fartøykvote på 48.000 stykk leppefisk. Fartøy som deltok i åpen gruppe i 2020 kunne fiske og lande en maksimalkvote på 5.000 stykk leppefisk.

Fiskeridirektøren foreslår å regulere fisket etter leppefisk i 2021 med kvote på fartøynivå.

6.2.1 Lukket gruppe

Per 8. oktober 2020 har 369 fartøy adgang til å delta i lukket gruppe. Det er ingen begrensning mht. hvor fartøyene kan fiske sin tildelte kvote. Men fordi dette er et kystnært fiskeri med små fartøy, vil sannsynligvis de fleste av fartøyene fiske i nærheten av der hvor fartøyet er hjemmehørende. Tabell 6.2.1 viser at de fleste fartøyene fisker i samme fangstområde som fartøyet er hjemmehørende i.

Tabell 6.2.1: Fangst av leppefisk fordelt på fangstområde og det geografiske området fartøyet er hjemmehørende i, 2020.

Fangstområde	Fartøy hjemmehørende	Antall fisk (1000 stk)
Sørlandet	Sørlandet	2 595
	Vestlandet	24
	Nord for 62°N	242
	Total	2 861
Vestlandet	Sørlandet	342
	Vestlandet	10 178
	Nord for 62°N	48
	Total	10 568
Nord for 62°N	Sørlandet	119
	Vestlandet	3
	Nord for 62°N	2 596
	Total	2 717
Totalt		16 146

Kilde: Fiskeridirektoratet 8. oktober 2020.

Basert på antakelsen om at fartøyene fisker i det fangstområde fartøyet er hjemmehørende i, har vi tabell 6.2.2 beregnet utdelt kvantum og overregulering i de tre geografiske områdene med fartøykvoten i 2020-reguleringen, 48.000 stykk leppefisk.

Tabell 6.2.2: Oversikt over kvotesituasjonen i de tre geografiske områdene i lukket gruppe, alle kvanta er oppgitt i antall leppefisk. Det er tatt utgangspunkt i en fartøykvote på 48.000 stykk leppefisk.

Fangstområde	Kvote per område	Antall fartøy ¹	Utdelt kvantum	Over regulering	Kvantum flatt per fartøy
Sørlandet	3 600 000	88	4 224 000	17 %	40 909
Vestlandet	9 000 000	211	10 128 000	13 %	42 654
Nord 62°N	3 600 000	70	3 360 000	- 7 %	51 429
Totalt	16 200 000	369	17 712 000	9 %	43 902

¹ Kilde: Merke- og deltakerregisteret per 8. oktober 2020.

Totalt var fartøykvoten i 2020 overregulert med 9 %. Dersom vi antar at alle fartøyene fisker der hvor fartøyet er hjemmehørende, viser tabell 6.2.2 utdelt kvantum i de tre geografiske områdene. Ved fastsetting av fartøykvoten på 48.000 høsten 2019, var det 79 fartøy nord for 62°N, og vi beregnet en overregulering på 5 %. Reduksjonen i antall fartøy gjør at det faktisk er en underregulering på 7 prosent i 2020. Beregnet overregulering på Sørlandet var 20 prosent og på Vestlandet 12 prosent.

Et fartøy kan fiske tildelt kvote i alle de tre geografiske områdene, uavhengig av hvor fartøyet er hjemmehørende. Dersom vi fastsetter ulike fartøykvoter i de tre geografiske områdene, kan fartøyene drive kvotetilpasning ved å flytte fiskeriaktiviteten mellom geografiske områder. Med en slik situasjon vil det være vanskelig å følge opp fartøyene mht. hva de har i kvote, og

vi kan komme i en situasjon der beregningsgrunnlaget for fartøykvoten avviker mye fra deltakelsen i det aktuelle området. Ut fra en samlet vurdering foreslår derfor fiskeridirektøren at det fastsettes like fartøykvoter for alle fartøy i lukket gruppe.

Det er flere element som påvirker i hvor stor grad den enkelte utnytter fartøykvoten sin; tilgangen på leppefisk, temperatur, værforhold, oppdretters etterspørsel osv. Det kan derfor være utfordrende å treffe med en fartøykvote som fastsettes før sesongen starter. Lukket gruppe hadde per 8. oktober fisket og landet 16,1 millioner leppefisk. På Sørlandet har 28⁹ fartøy fisket fartøykvoten på 48.000 leppefisk eller hadde mindre enn 1.000 fisk igjen på kvoten, dette utgjør 33 prosent av fartøyene som deltok i fisket. Tilsvarende har 85 prosent av de fartøyene som deltok på Vestlandet fisket minst 47.000 leppefisk. Nord for 62°N har 54 % av fartøyene fisket over 47.000 leppefisk. Fiskeridirektøren foreslår at nivået på fartøykvoten videreføres, og settes til 48.000 leppefisk i 2021. I dette forslaget er det tatt hensyn til at det ikke vil bli foretatt refordeling i 2021. Dette gjelder hele landet.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter leppefisk i lukket gruppe reguleres med fartøykvoter.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes lik fartøykvote for alle fartøy.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøykvoten fastsettes til 48.000 stykk leppefisk i 2021.

6.2.2 Åpen gruppe

Kvoten til åpen gruppe skal i tillegg til å dekke fisket til merkeregistrerte fartøy i åpen gruppe, også dekke fisket til ikke-merkeregistrerte fartøy som har fått tillatelse til å delta i fisket etter leppefisk (fritidsfiskere) og fisket innenfor ungdomsfiskeordningen.

Sør for 62°N åpnet fisket 17. juli i 2020. Nord for 62°N åpnet fisket 31. juli. Det er kun på Vestlandet at det har vært behov for å stoppe fisket fordi kvoten i åpen gruppe har vært beregnet oppfisket. Det har ikke vært behov for å stoppe fisket på Sørlandet og nord for 62°N i 2020. På Vestlandet ble fisket stoppet flere uker senere sammenlignet med de to foregående årene.

Reguleringer som legger opp til kappfiske kan gi redusert kvalitet på fisken og et høyt fisketrykk over en relativt kort tidsperiode. For å få en lengre fiskesesong ble maksimalkvoten redusert fra 6.000 fisk i 2018 til 5.000 leppefisk i 2019¹⁰. I 2020 deltar 175 merkeregistrerte fartøy i fisket i åpen gruppe. Av disse fisker 144 fartøy mer enn 4.500 fisk, og ca. 130 fartøy har tatt kvoten sin på 5.000 stykk leppefisk. På grunn av den lave fisketakten i 2020, foreslår fiskeridirektøren en maksimalkvote på 6.000 stykk leppefisk i 2021.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter leppefisk i åpen gruppe reguleres med maksimalkvoter.

---

⁹ Opptelling av registreringsmerker.

¹⁰ Se tabell 3.3.4 for fangst av leppefisk i åpen gruppe i 2018 og 2019.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes lik maksimalkvote for alle fartøy.

Fiskeridirektøren foreslår at maksimalkvoten fastsettes til 6.000 stykk leppefisk i 2021.

6.3 KVOTE PÅ ART

Uttaket av leppefisk er regulert som én art. Oppdretters etterspørsel etter de ulike artene og tilgjengelighet vil være bestemmende for hvilke av artene som beskattes. Også prisen fiskerne får for de enkelte artene vil kunne føre til at en fisker mer målrettet mot enkelte arter.

På grunn av den høye prisen berggylt har, har Havforskningsinstituttet i tidligere råd uttrykt bekymring for at reguleringsopplegget kan føre til at det fiskes mer målrettet mot berggylt. I sitt råd for 2021-sesongen viser Havforskningsinstituttet til at «I lys av krav om mindre innganger i redskapen fra og med 2021, anses det som lite hensiktsmessig med en egen berggyltkvote».

Fiskarlaget Sør viser i sin henvendelse av 20. august 2020 til utfordrende omsetningsforhold for grønnngylt og bergnebb i 2020. Tabell 6.3.1 gir en oversikt over fangst fordelt på geografisk område og art. I fangstene som er fisket på Sørlandet i årene fra 2017 til 2020 utgjør berggylt i underkant av ti prosent av fangsten, bergnebb litt over 60 prosent og grønnngylt rundt 30 prosent. Nord for 62°N ser vi at andelen grønnngylt faller betydelig i 2020 sammenlignet med tidligere år.

Tabell 6.3.1: Fangst (1000 stykk) av leppefisk fordelt på geografisk område og art i årene 2013-2020.

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sørlandet	Berggylt	244	336	202	247	325	337	284	227
	Bergnebb	2 213	3 061	1 772	2 103	3 250	2 315	2 643	1 959
	Grønnngylt	307	954	1 763	1 921	1 772	1 095	1 151	923
Vestlandet	Berggylt	699	641	821	779	1 200	960	1 038	1 053
	Bergnebb	3 994	4 380	4 427	3 441	5 746	3 192	3 672	3 367
	Grønnngylt	4 116	5 970	7 067	7 862	8 649	6 273	6 358	6 905
	Gressgylt	266	338	290	543	623	394	452	251
Nord for 62°N	Berggylt	262	293	503	399	626	582	628	491
	Bergnebb	2 701	4 244	2 966	3 068	3 941	2 533	2 205	2 297
	Grønnngylt	684	1 033	969	1 808	1 682	813	565	165
	Gressgylt		14					0	

Kilde: Fiskeridirektoratet 8. oktober 2020. I perioden er det også registrert noe fangst av rødnebb/blåstål.

Fiskeridirektoratet vil fortsette å følge med på utviklingen av artssammensetningen i fisket. Det bemerkes at totaluttaket av berggylt har forholdt seg relativt stabilt siden innføringen av lukket gruppe i 2018.

Fiskeridirektøren foreslår at det ikke fastsettes en egen kvote for noen av leppefiskartene i 2021.

6.4 REFORDELING

På bakgrunn av erfaringer fra 2018-sesongen¹¹, foreslo fiskeridirektøren at det ikke skulle foretas refordelinger i fisket etter leppefisk i 2019. Denne forutsetningen ble videreført i 2020.

Informasjonen om at det ikke refordelles synes å ha blitt godt formidlet til næringen, og Fiskeridirektoratet har hatt få henvendelser om eventuelle refordelinger i årets sesong.

Etableringen av lukket gruppe gjør at vi har oversikt over maksimalt antall fartøy som kan delta i 2021, og dette gir et forholdsvis godt grunnlag for å fastsette fartøykvoter. Basert på tidligere erfaringer vet vi likevel at det kan være vanskelig å treffe «blink». Faktorer som kvoteutnyttelse, tilgjengelighet, værforhold og etterspørsel påvirker uttaket. Uttaket kan dermed variere noe fra år til år, men over tid vil det sannsynligvis jevne seg ut. Det er videre ønskelig å legge til rette for stabile rammevilkår og et forutsigbart fiske etter leppefisk, spesielt av hensyn til kvalitet.

I forslaget til kvoter under punkt 6.2 *Kvoter på fartøynivå* har vi lagt til grunn at det ikke skal gjennomføres en refordeling.

Fiskeridirektøren foreslår at det ikke skal refordelles i fisket etter leppefisk i 2021. Dette gjelder hele landet.

6.5 FISKEPERIODE

6.5.1 Åpningsdato

De to siste årene har fisket etter leppefisk åpnet 17. juli på Sørlandet og Vestlandet og 31. juli nord for 62°N. I sin kunnskapsstøtte for 2020 sesongen anbefaler Havforskningsinstituttet å videreføre disse åpningsdatoene.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter leppefisk åpner 17. juli 2021 på Sørlandet og Vestlandet og 31. juli 2021 nord for 62°N.

---

¹¹ Se sak 20/2018 for begrunnelse for forslaget.

6.5.2 Sluttdato

I 2018 ble det for første gang innført stoppdato i fisket etter leppefisk. Da ble det satt en felles stoppdato for hele landet, 31. oktober kl. 20.00. Ordningen med stoppdato ble videreført i 2019 og 2020, men satt til 20. oktober kl. 20.00.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre reguleringsopplegget med en felles sluttdato for hele landet, og at den settes til 20. oktober 2021 kl. 20.00.

Det foreslås videre at det settes en siste frist for å tømme alle innretninger for mellomlagring av leppefisk og levere leppefisken til kjøper, og at denne settes til 23. oktober 2021 kl. 20.00.

Fisket etter leppefisk i åpen gruppe er regulert med maksimalkvoter, og fisket kan stoppes når kvoten er beregnet oppfisket. Dersom fisket etter leppefisk stoppes før 20. oktober, foreslås det at det gis en frist for levering av fanget fisk.

I de tilfeller fisket etter leppefisk blir stoppet, foreslås det at det settes en siste frist for å tømme alle innretninger for mellomlagring av leppefisk, og levere leppefisken til kjøper innen 72 timer fra en stopp i fisket.

Personer som fisker med ikke-merkeregistrert fartøy (fritidsfiskere) må ha tillatelse fra Fiskeridirektoratets regionkontor for å kunne delta i fisket etter leppefisk. Helt siden dette regulerings tiltaket ble innført, har tillatelsen vært gyldig til og med 30. september eller til fisket er blitt stoppet. Fiskeridirektøren tilrår at denne praksis videreføres.

6.6 REDSKAPEN I FISKET ETTER LEPPEFISK

Krav om sirkelformet inngang på 60 mm ble behandlet i reguleringsmøtet høsten 2019 (se sak 20/2019 Regulering av fisket etter leppefisk i 2020). Bakgrunnen for forslaget til redskapsendring var å unngå fangst av stor berggylt, hummer og annen bifangst.

For berggylt har Havforskningsinstituttet tidligere anbefalt å endre minstemålet til 22 cm og å sette et maksimalmål på 28 cm. Det er mange forutsetninger som skal være til stede for god overlevelse ved gjenutsetting, og inngangssperre er et tiltak for å hindre at fangst som ikke skal omsettes kommer inn i redskapen. Fordi redskapen ikke selekterer på art, og uttaket av leppefisk reguleres som én art, er formålet med krav til en sirkelformet inngang på 60 mm å hindre stor berggylte og andre arter enn leppefisk, for eksempel hummer, krabbe og større torsk å komme inn i redskapen. Med en sirkelformet inngang på 60 mm vil den største berggylten sikre rekruttering til bestanden, samtidig som vi får en bærekraftig utvikling av fiskeriet.

Basert på saksfremlegget og behandlingen i reguleringsmøtet høsten 2019, ble det besluttet å innføre krav om sirkelformet inngang på 60 mm. For å gi fiskerne anledning til å innrette seg, ble iverksettningstidspunktet satt fra og med 2021. Bestemmelsen er fastsatt i forskrift av 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 33c.

Havforskningsinstituttet har gjennomført nye feltforsøk i 2020, ved at det er samlet inn data i samarbeid med tre ulike referansefiskere. Resultatene viser at andelen berggylt som tas i teiner med nye innganger (sirkelformet inngang på 60 mm) vs. kontrollteiner (9*6 cm ovale innganger) reduseres som en lineær funksjon av fiskens lengde fra rundt 20 cm. Dette betyr at det vil fanges betydelig mindre berggylt i teiner med nye, mindre innganger, også i størrelsen 20-28 cm. For bergnebb har teiner med mindre innganger betydelig effekt for små individer, men forskjellen minker med fiskens lengde og er lik i de to redskapstypene ved omtrent 14 cm. Fangstene av grønngylt var lik, mens fangstene av større torsk ble redusert i teiner med mindre innganger. Tallmaterialet på andre bifangstarter var for lavt til å konkludere. Det er likevel høy sannsynlighet for at mindre innganger vil effektivt redusere bifangst av hummer og krabbe over minstemål.

Tidligere forsøk gjennomført av Havforskningsinstituttet har vist at en heldekkende enderist med 12 mm spalter effektivt reduserer fangst av undermåls bergnebb og grønngylt og er derfor en god løsning for å redusere utsortering av fisk i båt. Havforskningsinstituttet anbefaler heldekkende enderist med 12 mm spalter ettersom dette reduserer fangst av undermåls bergnebb og grønngylt.

Det er viktig for fiskere å kunne starte planlegging av fisket tidlig slik at alt utstyr er klart til fisket åpner. Redskapsprodusentene har også behov for å i god tid bestille inn redskap i tråd med regelverkets krav. 2020-sesongen var en overgangsperiode mht. krav til nye innganger. Videre har Fiskeridirektoratet varslet en eventuell innføring av rømningshull fra 2021-sesongen. Fiskeridirektoratet vil derfor ikke foreslå krav om heldekkende enderist i denne omgang, men anbefaler likevel bruk av denne for å redusere sorteringsarbeidet og sikre høy overleving av leppefisk som ikke skal omsettes.

Fiskeridirektoratet ber om synspunkt på spørsmålet om innføring av krav til heldekkende enderist med 12 mm spalter ved senere sesonger.

I saksfremlegget til reguleringsmøtet høsten 2019 foreslo fiskeridirektøren å fase ut bruken av ruser i fisket etter leppefisk. Fordi det benyttes relativt mye redskap, ble det foreslått en overgangsordning for yrkesfiskerne, slik at de kunne benytte ruser frem til og med 2021. Forslaget innebar at fritidsfiskere kun kan benytte teiner i fisket etter leppefisk fra 2020-sesongen.

Basert på saksfremlegget og behandlingen av spørsmålet i reguleringsmøtet, opprettholdt fiskeridirektøren forslaget. Beslutningen om utfasing av bruk av ruser ble publisert på Fiskeridirektoratets temasider om leppefisk (<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Tema/Leppefisk/Leppefisk-reguleringa-2020>).

Fiskeridirektoratet har mottatt innspill om at forbudet mot bruk av ruser som trer i kraft fra 2022 vil få store økonomiske konsekvenser for yrkesfiskere som har investert i bruk av ruser og fartøy som er tilpasset en slik redskapsbruk.

En gjennomgang av fangsten viser at svært få fartøy benytter ruser i fisket etter leppefisk. I årene 2018, 2019 og 2020 er det hhv. 20, 19 og 11 merkeregistrerte fartøy som har fisket med ruser. Tabell 6.6.1 gir en oversikt over merkeregistrerte fartøys fangst av leppefisk fordelt på redskap.

Tabell 6.6.1: Yrkesfiskernes¹ fangst (antall, 1000 stk) av leppefisk fordelt på geografisk område og redskap.

		2018	2019	2020
Sørlandet	Teiner	3 595	3 823	2 975
	Ruser	2	13	1
	Annet	19	8	40
	Total	3 617	3 844	3 016
Vestlandet	Teiner	10 218	10 683	10 949
	Ruser	215	142	78
	Annet	9	143	12
	Total	10 443	10 968	11 039
Nord for 62°N	Teiner	3 862	3 281	2 870
	Ruser	6	0	
	Annet		22	
	Total	3 868	3 303	2 870

Kilde: Fiskeridirektoratet 8. oktober 2020. ¹Ikke fangst av fritidsfiskefartøy eller fangst under ungdomsfiskeordningen.

For at fiskere som har innrettet seg på å benytte ruser ikke skal komme uforholdsmessig dårlig ut, vil vi foreslå en lengre overgangsordning for bruk av ruser.

Fartøy som i to av årene 2018, 2019 eller 2020 har fisket og levert 3.000 stykk leppefisk med ruser kan benytte ruser frem til og med 2024. Fartøy som har investert i utstyr tilpasset et fiske etter leppefisk med ruser får dermed mulighet til å avskrive noe av kostnadene, samtidig som den stenges for flere fiskere etablerer seg med ruser.

Med perioden 2018-2020 som grunnlag, vil det være 11 fartøy som fyller kravene til å kunne delta i fisket etter leppefisk med ruser i 2022-2024.

Fiskeridirektøren foreslå at fartøy som har fisket og landet mer enn 3000 stykk leppefisk med ruser i to av årene 2018, 2019 eller 2020 kan benytte ruser frem til og med 2024.

Fiskeridirektøren foreslår at årets regulering av redskapsmengde (yrkesfiskere) videreføres.

7 MELLOMLAGRINGSMERD¹²

Fiskeridirektøren foreslår at krav til rapportering ved bruk av mellomlagringsmerd videreføres i 2021.

¹² «Høring om forslag om å innføre krav om rapportering ved bruk av mellomlagringsmerder i fisket etter leppefisk i 2019», Fiskeridirektoratet 20. mars 2019 (18/17673).

8 AGN

Fiskeridirektoratet ba Havforskningsinstituttet¹³ om en vurdering av bestandssituasjonen for taskekrabbe i norske farvann. I tillegg etterspurte Fiskeridirektoratet kunnskapsstatus på andre kystnære krabbearter. Bakgrunnen for henvendelsen til Havforskningsinstituttet var at Fiskeridirektoratet hadde fått bekymringsmeldinger om at det i enkelte områder var blitt en merkbar nedgang i fangstene av taskekrabbe. Det ble også vist til at mange fiskere benytter krabbe som agn i redskap som brukes til fangst av leppefisk.

Fiskeridirektoratet har mottatt svar på bestillingen av kunnskapsstøtte og vil vurdere om det er behov for eventuelle tiltak. *Kunnskapsgrunnlaget for taskekrabbe langs norskekysten*¹⁴ er tilgjengelig på våre nettsider, <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Nyheter/2020/0220/Vurdering-av-bestandssituasjon-til-taskekrabbe>.

9 POSISJONS- OG FANGSTRAPPORTERING

Fra og med 2020-sesongen ble det innført krav om at fartøy som deltar i fisket etter leppefisk skal være utstyrt med AIS (klasse A eller B) eller posisjonsrapporteringsutstyr i henhold til forskrift 24. mars 2010 nr. 454 om krav til utstyr og installasjon av posisjonsrapporteringsutstyr (installasjonsforskriften). Sistnevnte vil i praksis være VMS. Dette kravet gjaldt for alle merkeregistrerte fartøy og for fritidsfiskerne. Kravet om posisjonsrapportering ble innført som en følge av behovet for å kunne gjennomføre kontrollvirksomhet på en effektiv måte. Posisjonsrapporter gir i tillegg mer presis kunnskap om hvor fisket har foregått, som blant annet kan benyttes til bestandsovervåkingen. Det bemerkes at kravet ikke omfatter deltakere i ungdomsfiskeordningen og at det er en økende mengde ungdomsfiskere som deltar i dette fisket.

AIS eller posisjonsrapporteringsutstyret skal være aktivt til enhver tid så lenge fisket etter leppefisk er åpent, med mindre;

- internasjonale avtaler, regler eller standarder åpner for beskyttelse av navigasjonsopplysninger.
- Strømtilførselen må brytes grunnet vedlikehold av systemet, verkstedsopphold eller når fartøyet skal ligge uvirksomt i mer enn 14 dager.

Dersom et av unntakene benyttes er det krav om at det sendes melding til Fiskeridirektoratet før strømmen brytes. Når strømmen til AIS-systemet er brutt kan ikke fartøyet endre posisjon. Da det i dag ikke har praktisk betydning, og har medført en del spørsmål, forslår Fiskeridirektøren å fjerne unntaket om at AIS og posisjonsrapporteringsutstyr skal være aktivt med mindre internasjonale avtaler, regler eller standarder åpner for beskyttelse av navigasjonsopplysninger.

Underveis i leppefisksesongen har det også vist seg å være et behov for en generell dispensasjonsadgang fra bestemmelsen om AIS- og posisjonsrapportering. Fiskeridirektøren

---

¹³ Bestilling i brev av 7. oktober 2019.

¹⁴ Kunnskapsgrunnlaget for taskekrabbe langs norskekysten, Havforskningsinstituttet 2020. Brev av 11. februar 2020.

foreslår derfor å innføre en hjemmel som kan brukes i særlige tilfeller, og det stilles krav om at dispensasjon kan gis etter skriftlig og begrunnet søknad, samt at det må foreligge særlige grunn for at dispensasjonssøknad skal etterkommes. Et tenkt tilfelle er dersom fisker får havari eller feil på AIS og må ut for å få røktet redskap. Kompetansen for å avgjøre slike dispensasjonssøknader tenkes tildelt Fiskeridirektoratets regionkontor. Hovedkontoret til Fiskeridirektoratet blir da klageinstans etter lov av 10. Februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Kontrollmyndighetene har benyttet AIS til å planlegge operativ kontroll ved at de har hatt tilgjengelig informasjon om hvor aktive fartøyene befinner seg i nåtid. I arbeidet med etterfølgende kontroller er det behov for å kunne sammenligne historiske data med landingssedler. En forutsetning for dette er kontinuerlig sporing uten betydelige opphold i plottene. Tilbakemeldingene fra inspektører ved regionkontorene er at det i mange tilfeller er så lange opphold i sporingsfrekvensene at informasjonen ikke kan benyttes i kontrollsammenheng. Årsaken til opphold i sporingsfrekvensene kan både være at AIS-enheten er slått av, at det er tekniske feil ved enheten, sendereffekt, at utsending av signaler er blokkert ved fysiske hindringer (enten på fartøyet/rundt enheten), avstand til AIS-basestasjon eller – satellitt m.v.

For at man elektronisk skal kunne sammenholde historiske posisjoner via AIS med andre tilgjengelige kilder (til bruk for statistikkformål, kontrollformål, reguleringsformål, osv.) er det nødvendig med en oversikt over hvilket MMSI nummer det enkelte fartøy har. Per i dag er ikke registreringsmerke tilstrekkelig til å kunne bruke sporingsdataene på en god måte, og de færreste små fartøy har radiokallsignal. I det elektroniske skjemaet som benyttes for å melde ifra om strømbrudd på AIS er det allerede et obligatorisk felt å fylle ut MMSI-nummer. I prinsippet skal alle AIS-enheter ha et eget unikt MMSI-nummer. Fiskeridirektøren foreslår derfor å forskriftsfeste at alle fartøy som skal delta i fisket etter leppefisk må dokumentere og sende inn MMSI-nummer. For fritidsfiskere kan dette gjøres sammen med søknad om deltakelse. For åpen gruppe og lukket gruppe kan dokumentasjon på innsending av MMSI-nummer gjøres i forbindelse med en innsending av leveringsavtaler, forutsatt at dette kravet opprettholdes.

Forslag til rapportering av aktivitets- og posisjonsdata fra alle fartøy under 15 meter, samt noen endringer for fartøy over 15 meter ble sendt på høring 29. mai 2020 med høringsfrist 28. august 2020. Fiskeridirektoratet vil sende oppsummering og sin anbefaling til Nærings- og fiskeridepartementet medio oktober 2020.

Fiskeridirektøren foreslår en videreføring av 2020-reguleringen.

Fiskeridirektøren foreslår at det stilles krav om at MMSI-nummer på dokumenteres og oppgis ved innlevering av leveringsavtale. Dersom det ikke lengre blir krav om leveringsavtale etter deltakerforskriften foreslår Fiskeridirektøren at det forut for oppstart av fisket og etter endt sesong skal utfylles et obligatorisk elektronisk skjema hvor MMSI-nummer oppgis.

Fiskeridirektøren foreslår å fjerne unntaket om at AIS eller posisjonsrapporteringssystemet skal være aktivt med mindre internasjonale avtaler, regler eller standarder åpner for beskyttelse av navigasjonsopplysninger.

10 UNGDOMSFISKE

Ungdomsfiskeordningen gir ungdom mellom 12 og 25 år adgang til å drive fiske i sommerferien. I 2017 ble ordningen utvidet til også å omfatte fiske etter leppefisk ved at deltakelsen i fisket etter leppefisk ble omfattet av deltakerforskriften for 2017. Før 2017 har ungdom kunnet delta i fisket etter leppefisk gjennom fritidsfiskeordningen. Gjennom ungdomsfiskeordningen kan en, til forskjell fra fritidsfiskeordningen, delta med merkeregistrert fartøy.

I 2020 ble det innført krav om at alle fartøy som deltar i fisket etter leppefisk skal være utstyrt med AIS (klasse A eller B) eller VMS. Kravet om posisjonsrapportering gjelder likevel ikke for fiske under ungdomsfiskeordningen.

Tabell 10.1: Fangst (antall, 1000 stk) og fangstverdi (1000 NOK) fordelt på fangstområde og kvotegruppene fritidsfiske og ungdomsfiske i årene 2018 - 2020.

		Antall fisk			Fangstverdi		
Fangstområde	Kvotegruppe	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Sørlandet	Fritidsfiske	78	153	39	1 012	2 095	589
	Ungdomsfiske	51	80	60	655	1 077	918
Vestlandet	Fritidsfiske	199	201	81	2 978	3 131	1 336
	Ungdomsfiske	178	364	456	2 871	5 979	7 574
Nord for 62°N	Fritidsfiske	53	82	14	806	1 696	281
	Ungdomsfiske	7	12	70	119	224	1 361

Fiskeridirektoratet 8. oktober 2020.

I 2020 ble det innenfor ungdomsfiskeordningen fisket totalt 590.000 leppefisk til en fangstverdi på nesten 10 millioner kroner. I 2020 er det krav om at fartøy som benyttes til fiske under ungdomsfiskeordningen er registrert i Fiskeridirektoratets merkeregister, Småbåtregisteret hos Redningsselskapet eller Skipsregisteret. Gjennomsnittlig inntekt av leppefisk per fartøy i ungdomsfiskeordningen i 2020 er hhv. 32.000, 45.000 og 43.000 i fangstområdene Sørlandet, Vestlandet og nord for 62°N.

11 RØMMINGSHULL

Fiskeridirektoratet har mottatt en anbefaling fra Havforskningsinstituttet om innføring av rømmingshull i fisket etter leppefisk. Fiskeridirektoratet har startet arbeidet med å utarbeide et høringsbrev for en mulig innføring av rømmingshull i teiner og ruser som benyttes i fisket etter leppefisk. Det er forventet at høringsbrevet sendes ut i løpet av høsten 2020. Dersom det skal innføres krav om rømmingshull tas det sikte på at innføres kravet i god tid før oppstart av fisket i 2021, slik at fiskerne kan tilpasse seg.

12 FISKE ETTER STAMFISK AV BERGGYLT

Fiskeridirektoratet innførte fra og med 2020 et forskriftsbestemmelsen hvor det kan gis dispensasjon fra fredningstid og redskapsbegrensninger ved fisket etter berggylte til stamfisk.

Det gis kun dispensasjon til navngitte fisker som fremlegger skriftlig avtale om levering av et antall stamfisk med innehaver av en akvakulturtillatelse som omfatter produksjon av settefisk av berggylt. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Fiskeridirektoratet har bedt Havforskningsinstituttet om kunnskapsstøtte for å sikre at fisket etter stamfisk kan gjennomføres på en bærekraftig måte. Havforskningsinstituttet har på bakgrunn av intervju av personer fra bedriftene som har konsesjon for hold av stamfisk av berggylte og enkelte fiskere som har gjennomført et fiske etter stamfisk, følgende anbefaling: Havforskningsinstituttet anbefaler en avgrenset fiskeperiode fra 15. april til 30. mai. Det bør fiskes med garn som egner seg for fiske etter stamfisk, dvs. finmasket garn (14-16 omfar). Det anbefales videre at det fisket gjennomføres på dagtid, med kort ståtid på garnet. Havforskningsinstituttet anbefaler også at uttaket av berggylt til stamfisk ikke overstiger 0,25 prosent av anbefalt totaluttak innad i hver region.

Fiskeridirektøren foreslår en videreføring av ordningen med at det kan gis dispensasjon til fiske etter stamfisk av berggylt. Fiskeridirektøren foreslår at det ved innvilget dispensasjon kan settes vilkår, herunder at:

- Tillatelsen kan gis for perioden 15. april til 30. mai.
- Tillatelsen gjelder fangst av berggylt med garn.
- Garn satt ut til fangst av stamfisk av berggylte skal røktes minst hver 4. time. Garn satt ut til fangst av stamfisk av berggylte skal ikke stå ute over natten.
- Fisker som får dispensasjon, må ha adgang til å delta i det ordinære fisket etter leppefisk. Fangst av berggylt til stamfisk skal omsettes på vanlig måte gjennom salgslagene, føres på landings- og sluttseddel og belastes tildelt kvote i fisket etter leppefisk.